

Et program for feministisk „bevidstgørelse”

Kathie Sarachild

Vi bevarer altid forbindelsen med vort følelsesliv.

Vort følelsesliv cirkulerer rundt om den erkendelse, vi har af vore egne interesser.

Vi tror, at vore følelser kan fortælle os noget, som vi kan lære noget af . . . at vore følelser betyder noget, der er værd at analysere . . . at vore følelser udsiger noget *politisk*, at de genspejler frygt for, at der skal ske os noget ondt eller håb, ønske, viden om, at der vil ske os noget godt.

Følelser er noget, som vi mener vi ikke uden videre bør styre eller lade os styre af.

Følelser er noget, som vi, i det mindste i begyndelsen, har; det vil sige, at vi undersøger dem og søger at forstå dem, før vi beslutter, om de er den slags følelser, vi skal styre (d.v.s. kontrollere, kvæle, standse), eller om det er den slags, vi skal lade os styre af (d.v.s. give os hen til, lade os føre ind i noget nyt og bedre . . . først til en ny og bedre idé om, hvor vi vil hen, og så til handling, der kan hjælpe os til at komme derhen).

Som det er nu, betragter mandskulturen følelser som noget, der bør holdes nede og foragter kvinder for at lade sig lede af deres følelser.

Vi siger, at kvinder næsten altid har været *i forbindelse* med deres følelser (snarere end underlagt dem), og at det, at de er i forbindelse med deres følelser, er deres største styrke, både historisk set og i fremtidigt perspektiv. Vi har faktisk været så meget i forbindelse med vore følelser, at vi har brugt vore følelser som vores bedste våben – hysteri, klynken, gøren sig til etc. – fordi vores bedste måder at forsvare os på mod dem, der havde magt til at bestemme over vore liv, var deres følelser over for os, seksuelle og andre, følelser, som de altid selv forsøgte at bekæmpe.

Vi siger, at sex gennem det meste af historien faktisk både har været det, der ødelagde os, og vort eneste mulige våben til selvforsvar og til selvhævdelse (aggression).

Vi siger, at når vi fik hysteriske anfald, når vi optog ting »alt for« personligt, så var vi ikke underlagt vore følelser, men reagerede med vore følelser fuldstændig korrekt på en eller anden uretfærdighed. Jeg siger korrekt, fordi vi på det historiske tidspunkt (og måske stadigvæk) handlede på den strategisk bedste måde ved først at opfatte og så afsløre vore følelser. Og det er måske grunden til, at vi har lært i den grad at bevare forbindelse med vort følelsesliv.

Lad os i vore grupper dele vore følelser og slå dem sammen i en pulje. Lad os give helt los og se, hvor vores følelser fører os hen. Vore følelser vil lede os hen til ideer og siden til handling.

Vores følelser vil lede os til vor teori, vor teori til vor praksis, vore følelser ved den praksis til en ny teori og så til ny praksis.

Her er et bevidstgørelses-program til dem af os, der mere og mere føler, at kvinder nok er de mest spændende mennesker, der eksisterer, i hvert fald lige nu, og at grokraften til en ny og smuk verden ligger begravet i bevidstheden hos netop denne klasse, der er blevet udnyttet og undertrykt siden begyndelsen af menneskets historie. Det er et program, der er baseret på formodningen om, at en massebefrielsesbevægelse vil udvikle sig efterhånden, som flere og flere kvinder begynder at opfatte deres situation korrekt, og at vores hovedopgave lige nu derfor er at vække »klasse« bevidstheden i os selv og andre på massebasis. Følgende hovedpunkter er bare en antydning af, hvordan en masse-bevidstgørelse ville se ud i grundtræk.

I. »Sludre-møde« basisgruppen

A. En udvidelse af bevidstheden finder sted.

1. Personlig erkendelse og vidnesbyrd.

- a. Erindring og deling af vore bitre oplevelser.
- b. Vi udtrykker vore følelser over for vore

oplevelser, både fra den tid, de fandt sted og ud fra nutiden.

c. Vi udtrykker vore følelser over for os selv, mænd, andre kvinder.

d. Vurdering af vore følelser.

2. Personligt vidnesbyrd – metoder til gruppepraksis.

a. Nøglespørgsmål om nøglemner besvares raden rundt.

b. Vi fortæller løst og fast om vore oplevelser.

c. Krydsforhør.

3. De enkelte vidnesbyrd forbindes og generaliseres.

a. Vi finder frem til den fælles årsag, når forskellige kvinder har modsatte følelser og oplevelser.

b. Undersøgelse af de negative og de positive sider af hver enkelt kvindes følelser og hendes måde at klare sin situation som kvinde på.

B. Klassiske former for modstand mod en øget bevidsthed, eller: Hvordan man undgår at se den frygtelige sandhed i øjnene.

1. Kvindeforagt.

2. Forherligelse af undertrykkeren.

3. Undskyldninger for undertrykkeren (og medlidenhed med ham).

4. Falsk identifikation med undertrykkeren og andre socialt privilegerede grupper.

5. Vigen tilbage for at identificere sig med ens egen undertrykte gruppe og andre undertrykte grupper.

6. Romantiske forestillinger, utopiske tanker og andre former for sammenblanding af virkeligheden, som den er i dag, sådan som man gerne vil have, virkeligheden skal se ud.

7. Tro på, at man har magt i den traditionelle

- rolle – kan »få, hvad man vil«, alligevel er den, der bestemmer etc.
8. Tro på, at man har fundet en passende personlig løsning eller vil kunne finde en uden store samfundsmæssige forandringer.
 9. Jeg-dyrkelse, forbenet individualisme, ønske om at isolere sig, og andre former for det-klarer-jeg-nok-holdning.
 10. Given sig selv skylden!!
 11. Ekstremt militante holdninger; og andre??
- C. Erkendelse af overlevelsesgrundene til at stritte imod bevidstgørelsen.
- D. »Langsom kørsel« – overvindelse af fortrængninger og illusioner.
1. At turde se, eller: At tage de rosenrøde briller af.
 - a. Grunde til at fortrænge ens egen bevidsthed.
 - 1) Angst for at opleve den fulde vægt af ens ulykkelige situation.
 - 2) Angst for at opleve ens egen fortid som forspildt og meningsløs (plus ønske om, at andre skal gennemgå det samme).
 - 3) Angst for at opgive håbet for fremtiden.
 - b. Undersøgelse af hvilken angst, der er begrundet og hvilken er ubegrundet.
 - 1) Undersøgelse af de objektive betingelser i ens fortid og i de fleste kvinders liv gennem historien.
 - 2) Undersøgelse af de objektive betingelser for den nuværende situation.
 - c. Diskussion af mulige kampmetoder.
 - 1) Hvordan kvinder i historien har kæmpet og gjort modstand mod undertrykkelsen.
 - 2) Hvordan mulighederne er for individuel kamp nu.

- 3) Gruppekamp.
2. Mod til at dele ens oplevelser med gruppen.
 - a. Årsager til at holde sig tilbage.
 - 1) Angst for at afsløre sig (angst for at gruppen skal betragte en som dum, umoralsk, svag, masochistisk etc.)
 - 2) Loyalitetsfølelse over for ens mand, chef, forældre, børn, venner, »venstrebevægelsen«.
 - 3) Angst for følgerne, hvis ordene kommer videre (at miste ens mand, arbejde, rygte).
 - 4) Angst for at såre en i gruppen.
 - 5) At man ikke kan se, hvordan ens egne oplevelser er relevante for andre og omvendt.
 - b. Afgøre, hvilken frygt er begrundet og hvilken ikke.
 - c. Indrette gruppen, så det biver forholdsvis trygt og sikkert at være med i den.
- E. Forståelse for og udvikling af revolutionær feministisk teori.
1. Bruge den oven for nævnte teknik til at komme til en forståelse af undertrykkelsen overalt, hvor den finder sted i vore liv – vor undertrykkelse, som sorte, arbejdere, lejere, forbrugere, børn og alt andet så vel som vor undertrykkelse som kvinder.
 2. Finde ud af, hvilke privilegier vi selv har – hvid hudfarve, uddannelse, statsborgerskab i en (imperialistisk) stormagt, og undersøge, hvordan disse privilegier hjælper med til at få vores undertrykkelse som kvinder, arbejdere til at køre videre i evighed.
- F. Øvelse i bevidstgørelse (organisering) – så at alle kvinder i en hvilken som helst sludrebasis-gruppe selv bliver i stand til at »organisere« andre grupper.
1. Bevidstgøreren rolle (»organisatoren«).

- a. At turde deltage helt; at turde afsløre sig selv, sludre.
- b. At turde slå.
- 2. Lære at bringe teorien ned på jorden.
 - a. Bruge sine personlige erfaringer til at tale tale ud fra.
 - a. Til søstre i gruppen.
 - b. Til andre kvinder.
 - c. Venner og forbundsfæller.
 - d. Fjender.
- 4. Særlige problemer ved at starte en ny gruppe.

II. Bevidstgørende aktioner.

A. Lynaktioner.

- 1. Filmanmeldelser, angreb på kulturele fænomener og begivenheder, mærkater, plakater, film.

B. Bevidstheds programmer.

- 1. Aviser, kampagner ,butiksfacader, kvindeskollektiver, litteratur, besvare post, andre ting . . .??

C. Anvende massemediernes.

III. Organisation.

A. Hjælpe nye med at starte grupper.

- B. Kommunikation og aktioner på tværs af grupperne.
 - 1. Månedlige møder.
 - 2. Konferencer.